

Teorie práva

Petr Osina

Leges

Vzor citace:

Osina, P.: Teorie práva. 2. vydání. Praha: Leges, 2020, 238 s.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Osina, Petr, 1975-

Teorie práva / Petr Osina. -- Vydání druhé. -- Praha : Leges, 2020. -- 238 stran. -- (Student)

Obsahuje bibliografii

ISBN 978-80-7502-461-9 (brožováno)

* 34 * 340.12 * (075.8)

– právo

– teorie práva

– učebnice vysokých škol

34 - Právo [16]

37.016 - Učební osnovy. Vyučovací předměty. Učebnice [22]

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2,
v roce 2020 jako svou 662. publikaci.

Edice Student

Vydání druhé

Návrh obálky Michaela Vydrová

Redakce JUDr. Jana Sladká Hyklová, Ph.D.

Sazba dr. Josef Ženka st.

Tisk PBtisk, s. r. o., Příbram

www.knihyleges.cz

© Petr Osina, 2020

ISBN 978-80-7502-461-9

Obsah

1.	ZÁKLADNÍ SYSTÉMOVÉ POJMY PRÁVA	9
1.1.	Pozitivní právo a právo přirozené	11
1.2.	Objektivní a subjektivní právo	13
1.3.	Právo veřejné a právo soukromé	14
1.4.	Právo hmotné a právo procesní	18
1.5.	Právo vnitrostátní, mezinárodní a evropské	19
2.	PRAMENY PRÁVA	22
2.1.	Pojem pramene práva	22
2.2.	Druhy pramenů práva	23
2.2.1.	Normativní právní akt	23
2.2.2.	Normativní smlouva	33
2.2.3.	Právní obyčej	38
2.2.4.	Precedens	40
2.2.5.	Právní věda	42
2.3.	Vnitřní předpisy – interní normativní instrukce ...	43
2.4.	Prameny evropského práva	47
3.	PRÁVNÍ NORMY	53
3.1.	Logická struktura právní normy	56
3.2.	Určenost prvků právní normy	58
3.3.	Druhy právních norem	59
3.4.	Působnost právních norem	62
3.4.1.	Časová působnost	63
3.4.2.	Místní působnost	69
3.4.3.	Osobní působnost	71
3.4.4.	Věcná působnost	73
3.5.	Technické normy	73
4.	PRÁVNÍ PRINCIPY	76
4.1.	Prameny právních principů	79
4.2.	Právní principy a jiná pravidla	81

4.3.	Funkce právních principů	83
4.4.	Formulace a klasifikace právních principů	85
5.	PRÁVNÍ VZTAHY	90
5.1.	Právní skutečnosti	91
5.1.1.	Právní a protiprávní jednání	91
5.1.2.	Právní události	93
5.1.3.	Protiprávní stavy	94
5.2.	Subjekty právního vztahu	95
5.2.1.	Osoby fyzické	96
5.2.2.	Osoby právnické	100
5.2.3.	Stát	103
5.3.	Objekt právního vztahu	104
5.4.	Obsah právního vztahu	105
6.	PORUŠENÍ PRÁVA A PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST	108
6.1.	Objekt porušení práva	110
6.2.	Objektivní stránka porušení práva	111
6.3.	Subjekt porušení práva	112
6.4.	Subjektivní stránka porušení práva	113
6.5.	Okolnosti vylučující protiprávnost	114
6.6.	Klasifikace deliktů	115
7.	APLIKACE PRÁVA	119
7.1.	Pojem a funkce aplikace práva	119
7.2.	Klasifikace aktů aplikace práva	121
7.3.	Proces aplikace práva	123
7.4.	Uvážení při aplikaci práva	126
7.5.	Mezery v právu a analogie	128
8.	INTERPRETACE PRÁVA	131
8.1.	Pojem interpretace práva a její význam	131
8.2.	Klasifikace výkladu práva podle subjektů	132
8.3.	Klasifikace výkladu práva podle metody	136
8.4.	Klasifikace výkladu práva podle rozsahu	141
8.5.	Otázky konformity při interpretaci práva	142

9.	ZÁKONNOST A JEJÍ PRÁVNÍ ZÁRUKY	146
9.1.	Zrušení a změna vadných veřejnoprávních aktů ...	147
9.2.	Neplatnost soukromoprávních jednání	149
9.3.	Kontrola, dozor, dohled	150
9.4.	Donucení	161
10.	PRÁVNÍ STÁT	163
10.1.	Historický vývoj doktríny právního státu	163
10.2.	Formální a materiální koncepce právního státu	167
10.3.	Sociální právní stát	171
11.	SVĚTOVÉ PRÁVNÍ KULTURY	173
11.1.	Kontinentální právní kultura	173
11.2.	Angloamerická právní kultura	175
11.2.1.	Anglické právo	176
11.2.2.	Právo USA	183
11.3.	Smíšené právní kultury	190
11.4.	Islámská právní kultura	192
11.4.1.	Charakteristika islámského práva	194
11.4.2.	Prameny islámského práva	201
12.	PRÁVO A MORÁLKA	209
12.1.	Teorie přirozeného práva	211
12.2.	Teorie právního pozitivismu	212
12.3.	Psychologický a sociologický pohled na morálku	213
13.	PRÁVO A SPRAVEDLNOST	216
13.1.	Spravedlnost morální	216
13.2.	Spravedlnost právní	217
13.3.	Spravedlnost sociální	219
14.	VZTAH PRÁVA A SPOLEČNOSTI	224
14.1.	Dynamika a stabilita práva	224
14.2.	Kontinuita a diskontinuita vývoje práva	228
14.3.	Právní transpozice	232

VÝBĚR POUŽITÉ A DOPORUČENÉ LITERATURY	235
--	-----